

3/2014

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Zahraniční povídky

Adam-Troy Castro

Moje žena nesnáší cestování v čase

Jason Sanford

Pondělní mnich

České povídky

Stanislav Rýdl

Nebe nad Venuší

Michal Sirotek

Somnus

Eliška Pavlásková

Morální aspekty zavařování snů

Publicistika

Tomáš Příbyl

Objevte kouzlo stolních her

Julie Nováková

Rozhovor

s Adamem-Troym Castrem

Boris Hokr

Po stopách komiksových filmů

www.casopisxb1.cz

Cena: 95 Kč – 4 eura

Alexander Jablov
Divoký měsíc

*Naši zákazníci vědí, že se na nás mohou za každých okolností
spolehnout... a jednou budeme uklízet NCC - 1701 ☺*

“SLUŽBY Z JEDNÉ RUKY”

„Nechte starosti profesionálům a věnujte se tomu, co Vás živí“

Úklidové práce

*Jsou naší hlavní činností, specializujeme se na nejnáročnější oblast a to na **úklid a dezinfekci nemocničních zařízení** včetně **operačních sálů a JIP**, lůžkových oddělení, laboratoří, rizikových ploch. Navrhujeme dezinfekční plány, používáme nejmodernější úklidovou techniku.*

Dokážeme uklidit cokoliv - reprezentačních prostory náročných klientů jako jsou banky, hotely, kuchyně a jídelny, průmyslové objekty, výrobní a skladové haly, obchodní plochy, nádraží vlaková i autobusová, vozidla hromadné dopravy, venkovní prostory, chodníky, parkoviště...

Komplexní správa nemovitosti – Facility Management

Ve spolupráci s našimi odbornými partnery jsme schopni zajistit veškeré služby spojené s další správou a provozem Vaší nemovitosti / společnosti, jako jsou : ostraha a strážní služba, závodní a nemocniční stravování, dodávky hygienického materiálu, administrativní a právní servis, školení zaměstnanců, odpadové hospodářství, poradenství v oblasti řízení podnikových nákladů, poradenství a zajištění následné certifikace jednotlivých jakostních norem...

www.alfedusservis.cz

Jsme držiteli certifikátů, potvrzujících kvalitu našich služeb :

ISO 9001, ISO 14001, BS OHSAS 18001 a ISO 27001

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

Jason Sanford: Pondělní mnich	3
Adam-Troy Castro: Moje žena nesnáší cestování v čase	12
Alexander Jablov: Divoký měsíc	16

Domácí SF

Stanislav Rýdl: Nebe nad Venuší	35
Michal Sirotek: Somnus	46
Eliška Pavlásková: Morální aspekty zavařování snů	61

Publicistika

Tomáš Příbyl: Objevte kouzlo stolních her	66
Julie Nováková: Rozhovor s Adamem-Troym Castrem	68
Boris Hokr: Po stopách komiksových filmů	70

Fantastická věda

Psí kompas; Exoplanety jsou většinou „miniaturní Neptuny“; Co svítí při zemětřeseních?; Tajný závod o osídlení Nového Zélandu; Elektrické pavučiny	68
--	----

Filmfaroniáda

Filmové premiéry; 47 róninů; Herkules: Zrození legendy; Klapka!	73
--	----

Vivisektor

Čtenáři čtenářům; Petr Heteša: Fatal Virtual; Jan Opatřil: Děsuplné povídky; Juraj Červenák: Chřestýš Callahan; Joe Abercrombie: Rudá země; Stefan Spjut: Stallo; Caleb Carr: Legenda o Brokenu; Joe Hill: Vánoční říše; The Mighty Thor: Hledání bohů; Zlatá kniha komiksů Vlastislava Tomana; <i>Nové knihy</i>	75
--	----

Šéfredaktor

Vlado Ríša

risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran

jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust

sust@casopisxb1.cz

Pověřený vydavatel

Alexandr Rusevský

marketing@casopisxb1.cz

Konektor XB 1 s.r.o.

Praha 1, Nám. Republiky 1081/7

PSČ 110 00

www.casopisxb1.cz

Tisk

Libertas a. s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a. s.

prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.

(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 3. 2014

© Konektor XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoli šíření povoleno

jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Alex Popescu

Pokračovatelé a překladatelé

Nedávno se mi dostaly do rukou dvě knihy, které mě navedly na téma dnešního povídání.

Jde o to, jak pokračovatelé a pokračovatelé dokážou znechutit čtenářům něco, co mají rádi, nebo v tomto případě autora či hrdinu, které máte v oblíbenosti.

Začnu překladatelem.

S velkým nadšením jsem uchopil do rukou knihu Conan – Meč s fénixem. Za prvé jde o povídky samotného „otce zakladatele“ R. E. Howarda. Předpokládal jsem, že to budou překlady Honzy Kantůrka, ale nebylo tomu tak. Řekl jsem si: Nové jméno... no, a co? A pustil se do čtení. Jenže OUHA! Překlad je dost amatérský. Teď možná trochu přeháním, ale od počátku mě tahaly za oči věci, s nimiž se setkávám při literárních soutěžích začínajících spisovatelů – používání moderních honorových slov v historizující knize, nadužívání přivlastňovacích zájmen (což se v poslední době rozmohlo skoro všude), neznalost reálií daného světa (překladatel si plete rody u bohů, takže například Mithra je zmiňován coby žena a není to jediný „přelkep“ tohoto druhu), Stygijci jsou jednou stygijci a podruhé Stygijci. Je mi jasné, že to není jen chyba samotného překladatele, ale i korektorů, kteří v knize zanechali i hrubky typu podmět přísudek a nebylo jich málo. Přiznávám, že jsem knihu odložil. Jediné, co mě na ní nadchlo, byla obálka. Co se týče pokračovatelů, řekl bych, že v tomto případě nejde ani tak o problém autorů (kdo si nestihne příběh z daného světa, když mu to nakladatel nabídně?) jako nakladatelů. Zneužití dobrého nápadu či jména autora a jeho hrdiny není nic nezvyklého. Sám jsem se takových věcí zúčastnil a dokonce je i řídil (Mark Stone, Conan apod). Jenže... A v tom je právě problém. Abych byl konkrétní i v tomto případě – už hodně dlouho mám rád detektivky Roberta van Gulika o soudci Ti. Takže když jsem narazil na knížky o tomto hrdinovi, které napsal francouzský spisovatel F. Lenormand, hned jsem jednu zakoupil. A byla to chyba. Vynikající detektiv Ti se v ní změnil v pobíhajícího trouba, kolem něhož přibíhají mrtvolky a on jen přihlíží, co se děje. Po dostatečném množství mrtvých se mu vrah přizná, avšak i přihlouplý Ti znejistí... prostě nuda.

Tohle by ale měl uvážit nakladatel. Chápu, že vydělat se musí, ale jak říkávala moje babička: Je to vocamcad' až pocamcad'! Možná mám příliš vysoké nároky na práci nakladatelského redaktora, který by měl uvážit, zdali ne hazarduje se svým jménem či jménem nakladatele. Chápu, že se každý může splést, ulítnout, ale nemělo by se to stávat často a pravidelně.

Vlado Ríša

Klub Julese Vernea
Praha a klub
451° Fahrenheita Košice
vyhlašují

XXV. ročník SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ FANTASY 2014

Zaslané příspěvky musí splňovat podmínku, že jde o fantasy – nechceme pohádky pro děti, ani SF (jedině se silnými prvky fantasy), ani mystické horory o stěhování duší. Počet draků, čarodějů, magických mečů, bojovníků, magie ani unesených princezen není omezen. Můžete napsat temnou fantasy, kde pro samou magii není vidět ani na krok, můžete napsat humornou fantasy, můžete napsat další pokračování Conanových dobrodružství – fantazie má dveře dokořán. Příběh by však měl obsahovat prvky iracionálnosti, jak už je to ve fantasy zvykem.

Příspěvky zasílejte psané čitelně strojem nebo vytištěné z počítače ve dvou kopiích, rozsah libovolný – od jediné věty po kufr naditý rukopisy. Zaslané práce nesmějí být jinde publikovány ani zaslány do jiné literární soutěže. Soutěže se nemohou zúčastnit autoři, kteří již vydali knihu nebo vlastní sbírku povídek.

Pořadatelé soutěže mají právo na jedno zveřejnění dílů publikací Klubu Julese Vernea Praha nebo 451 stupňů Fahrenheita Košice nebo budou otištěny v časopisech Pevnost nebo XB-1.

Poroty zasedají v Praze a v Košicích a vyberou užší kruh autorů nominovaných na vítěze. Již jenom tato nominace dává právo být pasovan

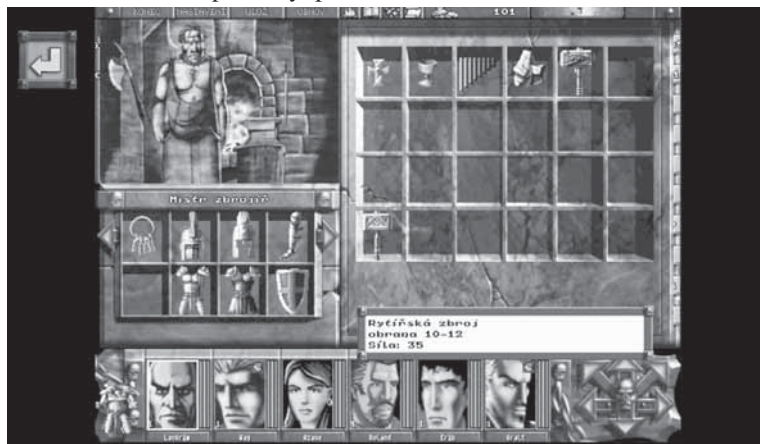
ván na rytíře Řádu fantasy s titulem Lady nebo Sir. Vítěz bude vybrán z rytířů Řádu fantasy a obdrží titul Nositel meče a skutečný meč.

Své příspěvky posílejte nejpozději do 31. 7. 2014 na adresu:

Egon Čierny, Matěchova 14,
140 00 Praha 4.

Před bezmála dvaceti lety se skupina dobrodruhů vydala na náročnou výpravu. Dali se dohromady proto, aby vytvořili dobrou českou fantasy RPG; některé z nich možná znáte (Vlado Ríša, Martin Zhouf, ale bylo jich mnohem víc). Výsledkem jejich snažení jsou **Brány Skeldalu**, které vyšly před více než patnácti lety na operačním systému MS-DOS a staly se legendou. Po mnoha letech byla hra předělána do Windows, Linuxu, uvolněna zdarma a na jaře tohoto roku se Jindřich Rohlík, původní designér a producent hry rozhodl, že prostřednictvím crowdfundingového serveru *startovac.cz* vybere peníze na to, aby hru mohl převést pro mobilní zařízení s operačními systémy Android a iOS. To se podařilo a k vypuštění hry došlo 15. 1. 2014! Můžete ji zdarma stáhnout na AppStore nebo GooglePlay, svět Skeldalu tak stále žije a chystá se toho mnohem víc! Na spadnutí je román Země bez zákona, který sleduje příběh jednoho hrdinů ze Skeldalu, a chystá se román Brány Skeldalu- napsaný podle prvního dílu."

Jason Sanford

Pondělní mnich

(MONDAY'S MONK)

Somchai bez známek vzrušení recitoval, když sebou tělo *Nong Tam* naposledy škublo – plameny šlehaly vysoko, pach spáleného těla jeho nejlepší přítelkyně se nesl po větru. Somchai seděl tak blízko pohřební hranici, jak jen snesl, odřikával různé buddhistické sůtry a potil se pod zchátralým oranžovým rouchem.

Přestože ze Somchaiových úst vycházela posvátná slova, nedokázal o těchto stránkách vznešených pravd skutečně meditoval. Místo toho s hrůzou pozoroval, jak se Tam v plamelech vzpíná a zmítá. Je mrtvá! Zemřela! Její tělo bylo rozřezáno na tolik kousků, že připomínalo spíš skládačku než pomíjivou nádobu kdysi známou jako *Boomtam Teeravit*.

Všechno živé trpí, řekl si ve snaze jednat jako pravý buddhistický mnich, třebaže se jím ve svém srdci ani zdaleka necítil.

A ona se stále zmítala. A stále vyrážela nehlasné výkřiky. A potom, jako by cvakl mechanický vypínač, veškerý pohyb na hranici kromě tance plamenů ustal.

Somchai nahnátl v klíně pozůstatek posvátné šňůrky *sai sin*, jež svazovala useknuté Taminy ruce, aby jimi mohla tisknout k prsům jediný květ lotosu. Neviděl Tam už několik let a myslel si, že je po smrti – nebo že uprchla do některé z chladných zemí jako Nový Zéland, kde se k nanotechnice dosud stavěli vstřícně – dokud Modří nepřinesli její tělo do jeho kostnice.

Okamžitě věděl, že ho příslušníci milice zkoušejí. Sledují, jestli bude proti Tamině smrti protestovat. Sledují, jestli vůči jejich boji zůstane nezáčastněný.

Přesto Modří vzdali Tam poctu. Složili její pohřební hranici z nejlepšího starého dřeva, aby oheň hořel rychle a s velkým žářem. Složili její tělo dohromady, oblékli ji do bílého roucha a ozdobili jí čelo věncem z bílých květů. A jako poslední poctu obávaný vůdce Modré milice Seh Náam osobně uložil uříznutou Taminu hlavu tak, aby viděla Somchaie, až před ní bude sedět a recitovat sůtry.

Když Tam spatřila Somchaie v oranžovém rouchu, její krásná tvář se usmála. Pokoušela se promluvit, ale ze rtů jí kvůli vyříznutému krku nevycházel žádný zvuk. Poslala mu tedy jenom vzdušný polibek, zavřela oči a naslouchala jeho recitaci, dokud kolem ní nevyšlehly plameny.

Přestože Somchai věděl, že Ipět na emocích znamená setrávat v klamu, pohled do krásných Taminých očí jím otřásl, jako když blesk rozčísne nebe za večerní bouře. Přemohl ho pocit štěstí, že je zase s Tam, třebaže jen nakrátko. Zadostiučinění, že jeho přítelkyně vidí, že se opravdu stal mnichem. Smutek z její kruté smrti. A osamělost. Především osamělost.

Protože nyní byla Tam skutečně pryč.

* * *

Obvykle Somchai meditoval u každé pohřební hranice o pomíjivosti, dokud se neproměnila v ohořelé zbytky, ale dnes

nedokázal zklidnit myšlenky. Když skončil s recitací, začal se rozhlížet po svém pohrabáči s kostěnými zuby. Chtěl rozhrabat žhavé uhlíky, aby všechny části Tamina těla úplně shořely.

Ale pohrabáč nebyl tam, kde jej nechal, v rozlehlém stínu chrámového stromu bo. Místo toho jej Seh Náam držel v rukou.

„*Than Jaane*,“ oslovil Seh Náam Somchaie zkrácenou verzí jeho řádového jména *Phra Wan Jaan*. „Víte přece, že oheň musí dohořet, než můžete rozhrábnout uhlíky. Jinak je nano stále nebezpečné. Když chvíli počkáte, bude mi ctí vykonat tuto povinnost s vámi.“

Somchai zdrženlivě přikývl. Nesouhlasit s vůdcem Modrých nebylo moudré.

Seh Náam byl vysoký a štíhlý i v sedmém desetiletí svého života a jeho tvrdá tvář dávala každému, kdo se mu odvážil podívat do očí, najevo víru ve svaly a sílu. Oblékal se do tmavomodré košile a kalhot obyčejného thajského rolníka a na nohou měl přivázané prosté sandály vykrojené ze staré pneumatiky. Když Seh Náam založil Modré, rozhodl, že toto oblečení bude vyjádřením skutečnosti, že jeho hnutí odmítá svět prostoupený nanotechnikou. A třebaže Modří zabíjeli a spalovali po celém Thajsku posledních pět let, tento výraz jejich čistoty se nezměnil. Všichni z nějakých dvou desítek příslušníků milice posedávajících okolo chrámu měli na sobě stejné tmavomodré oblečení.

„Udělal jste na mne dojem,“ řekl Seh Náam tiše a gestem naznačil Somchaiovi, aby šel s ním. „Když jsme *Boomtam Teeravit* zabili, někteří říkali, že podlehnete pokušení. Že budete prosit o její život, i když už je mrtvá.“

Somchai opět pomyslel na uříznutou Taminu hlavu, jak ho pozorovala. Jak se na něj její rty usmály. „Jeden směr buddhistického učení říká, že když potkáte na cestě Buddhu, musíte ho zabít. Jinak zůstanete uvězněni v cyklu znovuzrození.“

Seh Náam se usmál. „Nesmíte se ovšem poskvrnit samotným zabíjením. To přenechte nám.“

„Ve skutečnosti mě to někdy fascinuje. Tamina hlava – usmívala se na mne. Snažila se mluvit, než ji zachvátily plameny. A jako by křičela bolestí.“

Seh Náam se usmál dravým tygřím úsměvem, který neměl za úkol Somchaie uklidnit. „*Than Jaan*, jestli si přejete, už sem nebudeme těla vozit. Můžeme je pálit tak, jak jsme to dělávali dřív, bez jakýchkoliv obřadů.“

„To by nebylo správné.“

„Bez obalu se přiznám, že nejsem příliš dobrý buddhista. Ale vím, že smrt je jediná událost v životě člověka, která stojí za uctění. Nebo to alespoň platilo, dokud se neobjevila nanotechnika.“

„Stále to platí.“

„Uctěte tedy mrtvé. Když se lidé dozvědí, že už nebudou žít navěky, prožívají skutečné utrpení. Ale když se jim zmíníme, že navzdory svým hříchům budou poctěni pohřbem,

snad se toto utrpení zmírní. Vy vykonáváte svůj podíl na ukončení utrpení. Na ničem dalším nezáleží.“

S těmi slovy Seh Náam mávl na svou jednotku. Muži a ženy vyskočili na nohy a zvedali na ramena pušky a hůlkovité nanodetektory. Jedna mladá žena přiběhla k Somchaiovi a Seh Náamovi a s hlubokou úklonou *wai* jim podávala malý červený zápisník. Ženě se maličko třáslly ruce a oči jí tékaly sem a tam, což nasvědčovalo skutečnosti, že nedávno spolkla pilulky *yaa baa*.

„Á, ano,“ pokývl Seh Náam, převzal staromódní zápisník a podal jej Somchaiovi. „Lhal bych, kdybych tvrdil, že jsem zapomněl; spíš se mi přičilo přinášet tolik špatných zpráv v jednom dni. Když jsme vaši přítelkyni chytily, měla u sebe tohle. Prosila mě, abych vám to předal.“

Seh Náam zavrtěl hlavou, jako by nevěděl, jestli má Somchaiovi zápisník předat. „Když jsem si přečetl, co stojí uvnitř, byl jsem v pokušení zápisník spálit, protože vám to způsobí jenom bolest. Ale Boomtam to napsala perem na papír. Takovou věrnost starému světu bychom měli respektovat.“

Somchai otevřel červený sešit, jenž připomínal ty, které rozdávala škola pro chudé, kterou on a Tam navštěvovali jako děti. A také ano, na vnitřní straně desek bylo otištěno razítko a kód školy. Vedle toho byla krásným thajským rukopisem vepsána slova: „Miluji Somchaie.“

Seh Náam měl pravdu – tohle způsobí bolest.

Vůdce milice, jako by měl z takových pravd radost, se hlubokým hlasem zasmál, když jeho jednotka odcházela vyhledávat další nanotechnikou zamořené lidi.

* * *

Milicionáři odešli a Somchai nosil Tamin zápisník u sebe při svých večerních pochůzkách v chrámu. Byl téměř přesvědčen, že neexistují žádné řádové zákazy čtení osobního deníku zemřelého přítele, ale nebyl si tím jistý. Nikoliv poprvé si přál, aby ostatní mnichové byli ještě naživu, aby mohl využít jejich vědění a moudrosti.

Stejně by si však nikdy nedokázal odříci přečtení posledních Taminých slov, takže o nic nešlo.

Jako obvykle nebyl v chrámu kromě Somchaie nikdo. Kdysi zlatě natřený *bot* s prohnutou střechou za poslední roky vybledl a měl dnes pouze okrový odstín a blýskavá skříčka zasažená v omítce bylo pod mnoha vrstvami zatuhlého popela sotva vidět.

Alespoň *ubosot*, hlavní svatyni, dokázal Somchai udržovat v čistotě. Každé odpoledne po meditaci vytřel podlahu sálu z teakového dřeva a omyl táflování. Ale bez spolupráce komunity mnichů už nemohl mnoho udělat pro další budovy chrámu. I na tento úklid mu po stále se prodlužujících ranních obchůzkách za almužnami zbývalo čím dál tím méně času. Do vesnice nyní chodil až hodinu daleko, než mu někdo daroval tolik jídla, kolik potřeboval k přežití.

Vlastně i ve vesnici byla nyní jediným spolehlivým zdrojem potravy žena, která prodávala petrolej z černého trhu. Pokaždé se ušklíbala, když vyklápěla rýži do Somchaiovy almužní misky, pobavená tím, že lidé považují mnicha jako on za osobu postavenou níže, než je zlodějka jako ona.

Somchai věděl, že jeho neoblíbenost u vesničanů je jen jedním z důvodů, proč se lidé jeho chrámu nyní vyhýbají. Tím

druhým důvodem byla kostnice. Lidé se báli nanotechniky. Báli se, že by se v ní mohli nakazit a přivést tak Modré ke svým rodinám.

Stále se Taminým zápisníkem u sebe si Somchai vzal kostěný pohrabáč, láhev vody a velký slunečník. Poté se vydal po stezce z udusané hlíny za chrám na pozemek vypálený na holou zemi, bez rostlin a listů. I většina borovic byla ohořelá a jejich prázdné větve se sáply po nebi jako kostlivé prsty. Všechny stromy nesly tlustý nános popela.

Pod nimi ležely stovky kostí. Tisíce. Všechny lidské. Ze země před ním trčel hrudní koš. Stranou napravo ležela rozkládající se mrtvola, napůl ohořelá a nahá. Podél obou stran malé borovičky se natahovaly oddělené ruce. Vyhladovělí psi vrčeli na Somchaie a vlekli ohořelé maso a kosti pryč. Z vrcholků stromů na něj pokřikovaly vrány.

Ale Somchai se zde nezastavil. Tato část kostnice byla určena pro ty, kteří nebyli infikováni nanotechnikou – pro ty Modré, kteří zemřeli při svém boji za udržení smrti ve světě. Modří měli tradiční kostnice rádi. Kráčet tudy bylo zneklidňující, ale současně to Somchaiovi dodávalo pocit sounáležitosti s mnichy uplynulých staletí, kteří nepochybně udržovali podobné pozemky.

Rozjímat nad nanotechnickým úsekem kostnice bylo naštěstí mnohem snazší. Jelikož Modří potřebovali zajistit úplné zničení nanotechnikou zasažených těl, byly zdejší kremační hranice větší a žhavější. Tady nezůstávaly žádné kosti nebo části těl, jenom popel a dosud doutnající uhlíky z dnešních ohňů.

Když Somchai stanul vedle spálených Taminých pozůstatků, vzpomněl si na nabídku pomoci Seh Náama při rozhrabání hranice. Očividně šlo o prázdná slova bez úmyslu jednat podle nich. Somchaie zasloumal nával hněvu, ale oprostil se od té emoce a soustředil se na prohrabávání uhlíků.

Hrabání ho uklidnilo a mysl se mu záhy pročistila. Oheň byl natolik horký, že všechno maso z Tamina těla bylo pryč a mnoho velkých kostí bylo propálených. Somchai si chvíli představoval, že vytáhne její kosti z řevavých uhlíků a ochladí je vodou. Mohl by je zahrabat do hlíny pod *ubosot*. Kdyby je stále zaléval a dodával jim dostatek uhlíku – třeba z chrámových hromad kompostu – přeživší nanotechnika by mohla vyrobít Tamino tělo znovu. Drobnou, jako živé mechanismy by mohly znovu stvořit ruce, které ho kdysi držely, ústa, která ho líbala, a dokonce i vzpomínky a duši, která ho milovala. Všechno potřebné ke znovuzrození Tam bylo ukryto v nanotechnice v jejích kostech. Pokud nějaké její nano ještě existovalo.

Ale místo aby vytáhl kosti Somchai prohrabával uhlíky, aby hořely dál. Nemohl přece od Tam chtít, aby trpěla bolestmi znovuzrození jenom proto, že mu schází.

Když Somchai prohrabal uhlíky, vztyčil slunečník, spustil po jeho obvodu moskytiéru a zalezl dovnitř. Pustil se do četby deníku.

* * *

Miloval Tam? Nejspíš ano. Rozhodně jako přítelkyni. Pravděpodobně i jako něco mnohem víc.

Somchai věděl, že Modří hledali Tam několik let – konec konců projevovala nanotechnice hlasitou podporu. Zatímco

lidé nano odsuzovali za to, že mění zažitý pořádek života, Tam se vrhala na barikády a křičela: „Proč ne? Proč nezměnit život? Proč se smířit s podřadným místem jenom proto, že ti nad vámi to považují za správné?“

Tam bývala odjakživa vzdorovitá, už jako dítě. Její rodiče byli distributoři *yaa baa*, neboli speedu, a byli zavražděni, když jí bylo sedm. Oba vyrostli v sešlých bytech ze škvárobetonových tvárníc na předměstí Bangkoku, kde se hnědé vody řeky Chao Phraya v deštivém období vylévaly z břehů a kdysi bílé budovy černaly plísní i v suchých měsících.

Somchai, jenž byl jen o několik měsíců starší než Tam, nikdy nepoznal svého otce, ani jiné místo než ty hrozné bloky činžáků. Aby vyšli, pomáhal matce každé ráno, než odešel do školy, prodávat z vozíku *johk* – rýžovou polévku.

Jednoho dne přiběhla špinavá bosá holčička, ukradla zákazníkovi misku polévky a utekla s ní lidnatými uličkami, aniž by rozlila jedinou kapku. Druhý den se objevila znovu a udělala totéž.

Třetího dne Somchai holčičku pronásledoval půl kilometru, až ji chytil. Když ji popadl za rameno, *johk* se jí rozlil a ona se dala do pláče.

„Nemáš proč plakat,“ prohlásil Somchai nevěřicně. „To byl můj *johk*.“

Holčička hlasitě odfrkla a popotáhla. „Bylo to moje jídlo.“

„Neznáš snad Patero naučení? Krádež způsobí, že se v příštím životě narodíš jako hladový duch.“

„Pořád lepší než se vrátit jako pitomý vodní buvol, který jí pořád dokola jenom *johk*. Měl by sis v něm spálit ten svůj dlouhý uslintaný buvolí jazyk. *Johk, johk, johk!*“

Dopálený tím, že ho nazvala buvolem – ta nejhorší urážka – se Somchai na dívku zamračil a chtěl ji uhodit. Ale potom mu před očima vytanul obraz vodního buvola, který žere *johk* a spálí si přitom jazyk. Navzdory své zlosti se zakřenil. Holčička se zakřenila také.

„To nejmenší, co můžeš udělat, je poprosit, než začneš krást,“ napomenul ji Somchai.

„Jenom u přátel,“ řekla holčička.

Jmenovala se samozřejmě Boomtam Teeravit. *Nong Tam*. Mladší sestřička Tam. Somchai zavedl Tam zpět ke stánku své matky a prohlásil, že se o tu osiřelou holčičku musí postarat. Jeho matka měla námitky – existují chrámy, které se starají o sirotky. Ale Somchai trval na svém. Když matka odmítala, Somchai řekl Tam, aby příštího dne ráno přišla k jejich stánku, tam jí dal svou snídani a odmítal jíst, dokud si holčičku nevezmou k sobě.

Ani Tam, ani Somchaiova matka té pohružce nevěřily, ale Somchai skutečně toho i dalšího dne nesnědl vůbec nic. Vyhublý obličej se mu brzy scvrkl a žaludek mu kručel tak hlasitě, že to muselo vzbudit i ty nejhladovější duchy. Každé ráno Somchai seděl u skládacího stolku před jejich stánkem a díval se, jak si zákazníci kupují snídani. Ale navzdory matčiným prosbám odmítal jíst.

Na Tam to udělalo dojem. „Nemohu uvěřit, že tohle vydržíš,“ pravila třetího dne jeho půstu. „Máš opravdu srdce Buddha.“

Čtvrtého dne Somchaiova matka postavila před syna velkou mísu *johku* se třemi čerstvě rozklepnutými vajíčky plovoucími ve vodnaté rýži. „Dobře,“ souhlasila. „Ale neseš za ni odpovědnost. Nikdy na to nezapomeň.“

Somchai s pohledem upřeným na horký pokrm přikývl.

Tělo se mu třáslو hladem. Když se začal ládovat, Tam se ušklíbla.

„Spletla jsem se,“ řekla potutelně. „Nemáš srdce Buddha – máš jeho žaludek.“

Somchai se tak rozesmál, že se polévkou málem udusil.

* * *

Popis, jak kradla *johk*, byl prvním zápisem v Tamině deníku. Somchai se podíval na datum a uvědomil si, že jej Tam musela napsat několik měsíců poté, co se nastěhovala k němu a jeho matce.

Četl dál. Znovu před ním ubíhaly dny jeho dětství, ale tím nejpodivnějším způsobem, viděné očima někoho, kdo žil podobný, ale přece jen trochu odlišný život. Byl tam legrační zápis o příhodě, kdy Somchai a Tam plavali v záplavových vodách Chao Phraya a mysleli si, že viděli krokodýla. Třebaže krokodýli v Thajsku dávno vyhynuli, děti strávily celou noc na stromě, protože se bály slézt zpátky do vody.

Byly tam také dlouhé popisy jejich školy, kde mnichové vyučovali matematiku a přírodní vědy, předměty, v nichž Tam vynikala. Vždycky snila o tom, že půjde na vysokou školu. Mnoho jejích zápisů vyprávělo o pokusech získat stipendium, přestože neměla potřebné konexe.

Když Somchai četl, co Tam napsala o smrti jeho matky během posledního ročníku střední školy, skrápěly mu oranžové roucho slzy. Vzpomínal, jak ho Tam celou noc po pohřbu držela v náručí, ačkoliv jako starší měl on utěšovat ji.

Poslední zápisy byly plné Taminých nadějí do budoucna – jejího snu začít jednoho dne studovat na vysoké škole. Její touhy být dobrým člověkem. A ze všeho nejvíc jejího snu provdat se za Somchaie. Přimět ho, aby v ní už neviděl adoptovanou mladší sestru, nýbrž osobu, s níž je mu určeno strávit život.

A tam deník končil. Po smrti jeho matky oba odešli pracovat do továren. Somchai věděl, proč se o té dřině žádné zápisy nezmiňují – oba svá zaměstnání nenáviděli. Bez matky si také nemohli dál dovolit ani ten laciný byt a přestěhovali se na ubytovnu, kde žili jen ti nejchudší dělníci.

Somchai prolistoval prázdné stránky deníku a hledal jakoukoliv zmínku o dalším životě Tam poté, co opustili domov. Žádná tam nebyla.

Až na samotné poslední stránce stála dvě slova: „Můj sen.“ Vedle nich bylo uvedeno datum pouhý týden před Taminou smrtí.

Somchai deník několikrát prolistoval a pokoušel se pochopit, co to znamená. Chtěla tím říci, že celý její život byl pouhý sen? Nebo chtěla napsat víc o svých snech do budoucna?

To se nejspíš nikdy nedoví.

* * *

Po dočtení deníku zůstal Somchai v kostnici a snažil se meditoval nad posledními Taminými slovy. Avšak jednotvárné soustředění ho uspávalo. Ještě si pamatoval napomínání opata, jenž ho nazýval nejhorším mnichem, kterého znal. „Víš vůbec, jaký je rozdíl mezi spánkem a meditací?“ zeptal se jednou opat se smíchem.

Když se Somchai poprvé probudil, hranice Tam sotva doutnala. Vylezl zpod moskytiéry slunečníku a prohrabal uhlíky.

Vyskákaly drobné plamínky, jež záhy opět pohasly v teplé žhnutí.

Když se však probudil podruhé, uslyšel kolem sebe šeptající hlasy a kroky v popelu a hlíně. Přestože rozumově věděl, že duchové neexistují, bál se otevřít oči. Cítil, že duchové stojí všude kolem něho. Vnímal jejich zuřivost nad osudem, který jim uchystala *karma*.

Posadil se se zkříženýma nohama a pokoušel se recitovat sůtry, ale kroky se přibližovaly. Hlasy mu vřískaly do uší. Vzpomněl si, jak měla Tam ráda ty hloupé duchařské filmy, když vyrůstali. Jak ho nutila, aby se na ně díval na jejich stříčném přehrávači, třebaže on si většinu času zakrýval oči.

Tohle bylo totéž. Až na to, že tohle byla skutečnost.

Ale právě ve chvíli, kdy chtěl otevřít oči a dát se na útěk, ucítil na rukou teplý dotek. Dotek Tam. Cítil vedle sebe sladkou vůni jejího těla. Cítil, jak ho líbá na ústa.

Přestože Somchai věděl, že když dovolí duchovi ženy, aby se ho dotkl, porušuje tím svůj řádový slib, bylo mu to jedno.

„Otevři oči,“ zašeptala Tam. Ale on nemohl. Nejspíš se ho snaží ošálit démon. V okamžiku, kdy se podívá, bude tatam.

A proto nechal oči zavřené a předstíral, že se život odvíjel tak, jak si jej představovala Tam, jako by nikdy neopustil místo po jejím boku.

Lež není lži, když ji namlouvám jenom sám sobě, pomyslel si, než konečně znovu usnul.

* * *

Ráno zůstal z Taminých uhlíků jenom popel. Somchai se rozhlížel po popelavě šedé zemi a neviděl žádné otisky nohou.

Tam byla tedy duch, pomyslel si. Nebo ho pokoušel démon.

Další týden Somchai upadl zpět do běžné rutiny. Každé ráno zametl a vyřel *ubosot* a vydal se na obchůzku za almužnami, kde jednoho dne ke svému potěšení zjistil, že překupnice petroleje má dobrou náladu a položila mu do misky právě uvařené vejce. Po návratu z obchůzky snědl vyžebnané jídlo a recitoval a meditoval, jak nejlépe uměl. Ale místo aby spal ve své maličké proutěné *kuti*, rozkládal každou noc slunečník a spal v kostnici. Meditaci v odloučení vzdal a jenom se modlil, aby se Tam vrátila.

Nevrátila se.

Ale příští pondělí se vrátili Seh Náam a Modří.

Somchai právě stál před *ubosotem*, když Modří vjeli na chrámový pozemek se třemi nákladními automobily. První dva vezly dřevo, ve třetím byly naskládány desítky mrtvol. Somchai normálně upřeně hleděl na mrtvé a snažil se meditovat o pomíjivosti, ale dnes se ani neobtěžoval pohledem.

„Není vám nic, *Than Jaane*?“ zeptal se Seh Náam. „Vypadáte roztržitě.“

„Asi jsem,“ odpověděl Somchai. „Poslední týden jsem strávil meditacemi v kostnici.“

„Doufám, že tenhle nový zápal nezpůsobil zápisník vaší přítelkyně.“

Somchai se nadechl, aby se uklidnil – ukryl Tamin deník ve svatyni chrámu, aby si v něm mohl každé ráno po obchůzce za almužnami číst. Ale nehodlal se o tom zmiňovat.

